

Ringsete toodete eksport – õnnestumised ja õppetunnid

KRISTIINA KERGE
MARIANNE SEPP

09.09.2026

Rahvusvahelised trendid

Skaleeritavus:

Ringne lahendus peab töötama ka väljaspool koduturgu.

Tõendatavus:

Ringne väärtus peab olema mõõdetav ja usutavalt tõendatud.

Uued ärimudelid:

Eksporditakse üha enam mitte ainult tooteid, vaid ka teenuseid ja ärimudeleid.

Ressurssikindlus:

Ringmajandus liigub keskkonnateemast konkurentsivõime ja äririski juhtimise teemaks.

Näiteks müük → tagasiost → hooldus → remont → uuendus → edasimüük.

VIIS ÕPPETUNDI

Mida toiduekspordi kogemus õpetas kestliku toote välisturgudele viimisest

Anni Ojokas

1 Eksporditurg võib sundida toodet ennast muutma

Tooted vajasid külmaahelat ja säilisid üheksa kuud. Ekspordis kulub sellest suur osa juba enne poeriiulit.

- Säilivusajast tuleb maha arvestada tootmine, transport, toll, importija ladu ja jaeketi keskladu
- Jaekett ei vaata lõppkuupäeva, vaid seda, kui palju müügiaega on kauba saabudes alles
- Külmaahel tähendab kallimat transporti, külmladusid ja pidevat energiakulu kogu tarneahealas
- Paljudel importijatel puudub külmavõimekus - väikesed kogused muutuvad eriti kalliks

Tootearendus, mis kaotas külmaahela vajaduse ja pikendas säilivusaega, muutis kogu ekspordi loogikat.

2

Kestlikkus on alati kompromisside süsteem

Toidupakendi esimene ülesanne on tagada toote ohutus ja kvaliteet.

Kõige kestlikum pakend ei ole alati see, mis näeb kõige keskkonnasõbralikum välja.

Kui pakend ei kaitse toodet ja toit tuleb ära visata, ei ole ressurssi säästetud.

UK's sooviti ringlussevõetavat pakendit, kuid materjal ei olnud veel valmis - suur osa pakenditest tuli hävitada.

3 Vale müügiproгноos tekitab jäätmeid juba enne esimest müüki

Private label'i pikk ahel:

~12 nädalat

Eritellimusel pakendi valmistamine

+ tootmine

Tootmisaeg pärast pakendite saabumist

+ transport

Vedu sihtturule ja importija lattu

Miinimumkogus

Pakenditrükil on miinimumkogus ja vajab täpset prognoosi

- Liiga optimistlik prognoos või katkenud koostöö jätab kliendipõhised pakendid üle - need tuleb hävitada
- Kujunduse, kaubamärgi ja kohaliku keele tõttu ei saa neid kasutada teise kliendi ega turu jaoks
- Hea pakend ei ole ainult sobiv materjal - see on ka realistlikus koguses toodetud pakend, mis päriselt kasutusse jõuab

4 Pikk säilivusaeg ja hea toode ei asenda tõendamist

Ühendkuningriigi jaeketi projekt nõudis:

- Mitme tootmispartii laborianalüüsid ja allergeenide andmed
- Tootmisprotsessi valideerimine ning mikrobioloogilised ja organoleptilised katsed
- Eraldi tõendus selle kohta, mis toimub tootega pärast pakendi avamist
- Varajane kokkulepe, kui palju säilivusaega peab alles olema importijani, jaotuskeskusesse ja riulile jõudes

Sertifikaat = sissepääsupilet.

5 Isegi väga hea ja kestlik toode ei müü ennast ise

Sama sõnum ei tööta igal turul

- Puhas koostis ja tervislikkus
- Mugavus
- Maitse
- Pikk säilivusaeg

Kestlikkuse tähendus erineb

- Pakend
- Toidu raiskamine
- Tootmise või tooraine päritolu

Enne turule minekut kontrolli

- Kas tarbija saab väärtusest aru?
- Kas ta oskab toodet kasutada?
- Kas ta on valmis hinda maksma?

Välisturule minek ei ole etiketi tõlkimine.
Kui tarbija toodet ei mõista, jääb see riulile ja muutub lõpuks ise jäätmeks.

Kestliku toote edukas eksport algab tervikpildi nägemisest

1

Kas meil on olemas tõendid, sertifikaadid ja teadmised, mida konkreetne turg nõuab?

2

Kas meie pakend, säilivusaeg ja logistika toetavad päriselt selle turu tarneaahelat?

3

Kas turupõhise pakendi või liiga optimistliku prognoosiga tekitame ise ülejääke ja jäätmeid?

Kui käsitleme eksporti algusest peale mitte ainult müügina, vaid terve süsteemi ülesehitamisena, on võimalik palju kulukaid vigu ära hoida.

Arutelu gruppides: olukorra kaardistus ekspordi toetamise meetmete kujundamiseks

1. Palun tutvustage üksteisele, mida te ekspordite või plaanite eksportida.
2. Valige ühe osaleja näide.
3. Täitke laual olev tabel selle valitud näite põhjal.

Arutelu kokkuvõte

Toode või teenus	Võimalik sihtturg/klient	Suurim takistus	Vajalik tugi
• Kangast silt/embleen (T-särgi aseemel) • MCC • suitsugaaside puhastamise meetod • ürituskorraldusteenus	• kõik sektorid • fossiilkütuste asendamine (asfaldist toidupakendini) EU + maailm • tööstused (fossiilkütused) üle maailma • 25% on juba väliskleindid, scale-upid	• käsitöö aeglane • kuidas turundada? niši toode. Kergem on teha T-särk. • väikese koguse tootmine-transport kulukas • valideerimine väärtusahela üleselt • rahastus • sõltuvus allhankijatest ja partneritest (tase välismaal erinev) • kultuurilised erinevused • kestlikkuse kriteeriumite rakendamine väga keeruline	• koostööpartnerite leidmine, transpordi jagamine • vähemate regulatsioonidega soodustamine • kontaktid • kestlikkus peaks olema poliitiliselt oluline teema (tugi ettevõtjatele)

Zero Waste Estonia

Loome tööriistu ja teeme koolitusi, mis aitavad organisatsioonidel ja omavalitsustel vähendada jäätmeteket.

www.zwee.org

- Täiendkoolitused, materjalid
- Zero Waste sertifikaat (ZW city & ZW bussiness)
- Rahvusvahelised koostööprojektid (PS Lifestyle, CARE, ESG Tool Interreg BSC, STICT-EU, BEZWA2 Erasmus+)
- Eesti Zero Waste konverents

#Break
Free
From
Plastic

